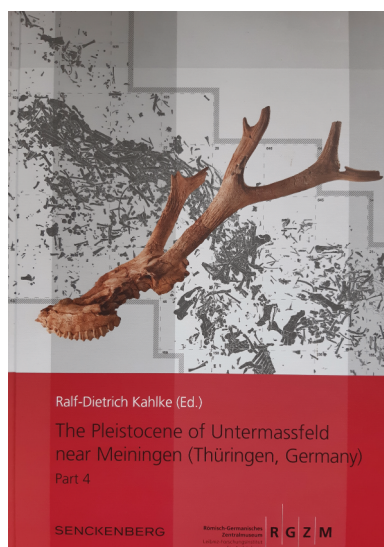




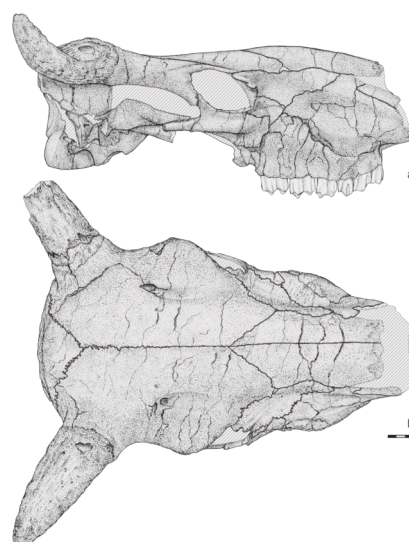
RALF-DIETRICH KAHLKE (ED.)
THE PLEISTOCENE OF
UNTERMASFELD NEAR
MEININGEN (THÜRINGEN,
GERMANY) PART 4

Paperback: 293 pagina's
 Uitgever: Römisch-Germanisches
 Zentralmuseum (RGZM)
 Taal: Engels
 ISBN: 9783884673249

Sinds 1978 worden er systematische opgravingen verricht in vroeg-pleistocene afzettingen in Untermassfeld, gelegen in de Duitse deelstaat Thüringen. Inmiddels zijn er meer dan 18.000 paleontologische vondsten (in-situ) gedaan, variërend van de grote gewervelden tot overblijfselen van de kleine reptielen en amfibieën. Al deze vondsten zijn door een onderzoeksgroep onder leiding van Prof. Dr. Ralf-Dietrich Kahlke, hoofd van de afdeling Kwartaire Paleontologie van het Senckenberg Research Institute in Weimar, bestudeerd en geregistreerd. In totaal zijn er de afgelopen jaren 49 onderzoeksresultaten gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften waarvan er twaalf zijn terug te vinden in dit nieuw verschenen deel 4 van de serie *The Pleistocene of Untermassfeld near Meiningen (Thüringen, Germany)*. Dit boek en de reeks, beschrijft in detail de voortgang van het paleontologisch onderzoek van Untermassfeld van 1997 tot 2015. In dit deel worden tal van nieuwe onderzoeksresultaten over verschillende fossiele diergroepen beschreven en worden er nieuwe resultaten over de geologische ontwikkeling van de wijde, vlakke vallei van de

Werra en dateringen van de verschillende vondsten gepresenteerd. De site van Untermassfeld omvat inmiddels 44 zoogdiersoorten waarvan sommige hier voor het eerst worden beschreven. Daarnaast heeft nieuw onderzoek aan fossiele overblijfselen van vissen twee nieuwe soorten opgeleverd. Tal van nieuwe onderzoeksresultaten aan de grote gewervelden worden hier gepresenteerd. Zo wordt een vrijwel complete schedel van *Bison (Poephagus) menneri* beschreven en geconcludeerd dat deze soort heeft toebehoord aan een vroeg-pleistocene primitieve yak, welke voorkwam in een warm klimaat. De hedendaagse yaks leven uitsluitend in het westen van China, Tibet en het Himalaya-gebied op hoogtes tot 6100 meter, waar het klimaat aanzienlijk verschilt van de temperaturen van Untermassfeld een miljoen jaar geleden. Deze vondsten helpen om de evolutie van yaks aanzienlijk beter te begrijpen. Onderzoek aan de fossielen van de amfibieën en reptielen van deze site laat zien dat het klimaat zo'n 5 graden warmer was dan het huidige klimaat. Ook op het gebied van vroeg-pleistocene hertachtigen zijn nieuwe ontdekkingen gedaan. Vier soorten die recent zijn ontdekt worden hier in detail beschreven waaronder de voorouder van het damhert '*Pseudodama vallonnetensis*'.

Sinds het begin van de opgravingen zijn er een groot aantal resten van nijlpaarden (*Hippopotamus amphibius*) gevonden. Een aantal van de volwassen individuen vertonen pathologische afwijkingen aan de ledematen wat kan worden toegeschreven aan arthrose of osteoarthritis.



In dit deel 4 wordt ook een nieuwe vondst beschreven van een vrijwel complete neushoornschedel, die wordt toegeschreven aan *Stephanorhinus hundsheimensis*. Vanwege de compleetheid van deze schedel is er belangrijke informatie vergaard over de anatomische bouw waarbij met zekerheid gezegd kan worden dat de schedel heeft toebehoord aan een vrouwelijk individu en dat de hoorns kleiner zijn geweest dan die van de andere pleistocene neushoorns. Het laatste hoofdstuk van dit boek wordt besteed aan nieuwe resultaten van paardenresten uit Untermassfeld. Dit heeft twee nieuwe taxa opgeleverd: de middelgrote soort *Equus (Sussemionus) wuesti* en een groter, nog niet tot op soort gedetermineerd paard.

Dit boek, inmiddels het vierde deel in deze reeks, geeft een uitgebreid en aanvullend beeld van de opgravingen en de vondsten die de afgelopen jaren in Untermassfeld zijn verricht. Het boek is rijk geïllustreerd en geeft gedetailleerde informatie over het gevonden materiaal. Het is een aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in kwartairpaleontologie.

Het vijfde en tevens laatste deel van deze serie is ook al in de maak. Deze zal niet alleen nieuwe resultaten bevatten van het onderzoek aan resten van kleine zoogdieren, apen en olifanten, maar ook carnivoren, en nog veel meer. Een plattegrond van deze bizar rijke site is de kers op de taart van de vijfdelige monografie.

AUTEUR
 PETER DE BRUIJN